

TELEPI SRÁCOK

AZ ÓZDI ÚJVÁROS TÉRI ÁLTALÁNOS ISKOLA
TORNACSARNOKA

Egyöntetű szakmai elismerés mellett valósult meg Ózdon Csontos Györgyiék rendkívül izgalmas rehabilitációs projektje három éve. Az egykori kohászati üzem megmaradt épületeinek kulturális célú fejlesztése nagyszerű kihívásnak bizonyult.

Noha a Nemzeti Filmtörténeti Élménypark és Digitális Erőmű intézményi működése, valódi funkciója rengeteg kérdést vet fel, kétség sem fér ugyanakkor ahhoz, hogy az építészeti koncepción dolgozó tervezők érzékenyen és jól oldották meg a feladataikat. Kisebb nyilvánosságot kapott azonban az építészek egy kicsit korábban megvalósult ózdi projektje, ami a szívhez hasonlóan közel áll.

Szerző: MARTINKÓ JÓZSEF | Építész: CSONTOS GYÖRGYI DLA
Fotó: DANYI BALÁZS

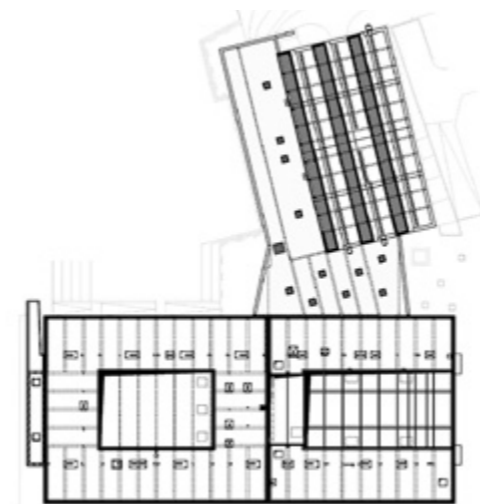
Az új tornatermet a dombor-
zati adottságok és a tájolás
szerint helyezték el

Napjaink Ózdjára sajnos nehéz a remény és az optimizmus városaként gondolni. Noha Ózd a 19. század óta az ipari innováció és mérnöki szakértelem egyik régiós központja volt, manapság nem tudunk a szocialista nagyipar, a privatizáció kudarca ejtette sebek nélkül a városra tekinteni. Ráadásul az elmúlt három évtizedben sem körvonalazódott valódi identitást teremtő, átfogó támogatási terv, ami az ország észak-keleti régióját remény-nyel hatja át, segíti, a jövő felé fordítja. Ilyen reményt és új identitást adhat egy városnak a jó és megalapozott kortárs építészeti is, ami habos elvagyódás és kisszerű illúziómakettek helyett a város valódi értékeit tárja fel, önbizalmat és optimizmust sugároz a városlakók felé. Ennek a folyamatnak

egyik nagy témája a szocialista korszak házigyári panel lakótelepeinek rehabilitációs kérdése, ami kapcsán egyébként Közép-Kelet-Európa sok szegletében, Pommerániától Szlovákiáig találunk kiemelkedő építészeti, urbanisztikai megoldásokat. Ha lakótelepekről beszélünk, gyakran elfelejtkezünk a lakóépületek közötti közteterekről, egykori szolgáltató épületekről, iskolákról, óvodákról. Szép példák, szép kihívások és tennivalók pedig ezekkel is adódnak. Legutóbbi lapszámunkban Holló Mátyásék salgótarjáni projektjét mutattuk be (OCTOGON 2019/7.), míg a laikus médiában is hatalmas nyilvánosságot kapott az Archikon tervezőinek a Vizafogó Tagóvodát megújító nagyszerű terve (2016/7.). Nyilván hiszen sorolhatnánk, ugyanakkor sajnálatosan

nem elég hosszan azokat az elképzeléseket, amik lakótelepi intézményeket újítanak meg a kortárs építészeti eszköztárat használva. „Ózd városépítészetét úgy képzeld el, mint a fa évgyűrűt.” – Hívja fel a figyelmemet a város-szerkezet sajátosságaira Csontos Györgyi. Míg a századforduló a várost övező dombok ölelte medencében zajlott, az 50-es, majd a 60-as évek immár a medencén kívül vont újabb gyűrűt a gyártelepi városmag köré, hogy legutoljára megjelenjen a korszerű házigyári panel, mint ahogyan a város nyugati nyúlványában található Újvárosban is történt. Az itt található 16 osztályos általános iskola eredeti tornaterme kicsinek, korszerűtlennek bizonyult és az EU-támogatás igénybevételével nem pusztán az iskolaépület kaphatott új gépészeti

A fehér szín mellé, hiszen
gyerekekkel foglalkozó intéz-
ményben járunk, napsárga lép
be a nyílászárók, a padlófelü-
letek, helyenként a falszakaszok
és a piktogramok esetében

Szórta, kellemes fényt biztosító építészeti kialakítás

„Ózd városépítészetét úgy képzeld el, mint a fa évgyűrűit”

A szűkös anyagi keretek miatt átforgalmításokat kellett az építésznek végrehajtaniuk, így pld. csökkentették a tornatermi üvegfallal magasságát, elmaradtak a speciális világító- és hálófelületek, de ezzel együtt új építészeti és funkcionális érték jöhetett létre a városban

rendszer, új szigetelést, hanem a sporttagozatos iskola mára valóban korszerű, kettéosztható belső terű épületszárnyal gazdagodhatott. Az építésztl az is megtudhattam, hogy a tervezés első fázisában vizsgált lakótelepi iskola-típusépülete nem rossz kiindulási alap, ugyanakkor azt is észrevettük, hogy ennek esetében, mintha az eredeti tervezők „fordítva” tették volna le az épületet, ami a bejáratok, menza, gyülekezőudvar stb. esetében egy sor funkciózavart eredményezett. Az új tornaterem tervezése során ezeknek egy részére is le tudtak tenni tervötleteket,

amik végül be is épültek a projektbe. A szűk anyagi keret ellenére az iskolatömbre lényegében merőleges, a telekhatár vonala miatt mégis enyhe szögtörésre „kényszerülő” tornaterem fő nézete északi, ami miatt úgynevezett séd-tetős megoldással lehetett komponálni az épületszárnyat. Az északi sávablakok vékonyan strukturált üvegfala semmiféle árnyékolást nem igényel, miközben a tetőcsúcsok ritmikus dinamikájára, a dombok felől az öltözősor felé lelépcsőző épülettömeg egészére is szépen rímel. Egyébként a séd-tető az egykori ipari építészeti, az ipartelepek csarnokainak

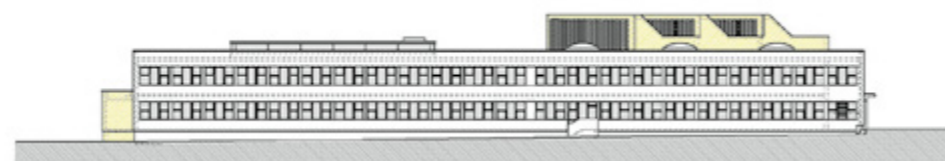
Az épületegyüttes legmeghatározóbb építészeti eleme a tornaterem séd-tetője

Az új tornaterem telepítésénél olyan megoldást kerestek a tervezők, ahol az új és a régi épületrészek egy ponton közelíthetők meg

Szintterület (bruttó): 4700 m²
 Tervezés éve: 2012
 Építés éve: 2015

Építész vezető tervező:
 CSONTOS GYÖRGYI DLA
 (MIXA STÚDIÓ KFT.)
 Építész munkatársak: PERCZ GÁBOR,
 PETHEŐ DÁNIEL, VIZI GERGELY
 NORBERT (MIXA STÚDIÓ KFT.),
 IVACS TAMÁS, SAJBÁN JUDIT
 (ARCHINVEST'97 KFT.),
 Szakmai vezető: NYALKA ANTAL
 (ARCHINVEST '97 KFT.)
 Táj- és környezettervezés: ADORJÁN ANNA

kedvelt, nyílászáróknál használt megoldás volt, újabban gyakran látunk ilyen szerkesztést kortárs múzeumok, kiállítóterek esetében, hiszen az innen beáradó, szórt fény több funkcionális elvárásnak is megfelel. A kritikus mindenesetre hálás azért, hogy az új tornacsarnok ezzel az erős, ám távolról sem öncélú gesztussal fordul a város egykori ipari múltja felé, miközben a tetővonal valódi középület-rangú megjelenést is kölcsönöz az új szárnynak. Ez a tiszta, őszinte szerkezeti logika a csarnok

belső terére is igaz, miközben a külső vakolat nagy, egyöntetű mezői sem adnak túlságosan zárt, dobozszerű hatást. Egyébként a séd-tető déli oldalára fotovoltaikus táblák kerültek. Jó látni, hogy a kissé levegőben lógó kulturális „nagyprojektek” mellett a tervezőcsapat egy valóban hasznos, lakótelepeink számára tanulságos középülettel is gazdagították a várost. Jó volna hinni, hogy az itt tanuló diákok számára az új környezet új, optimista korszakot is jelenthet.

